

knjige Lagunine

VREME
i Laguna
preporučuju

Porodične drame

Priče o majkama

Knjige u kojima je glavna junakinja majka koja brine, nedostaje, ne razume, sama je ili umire

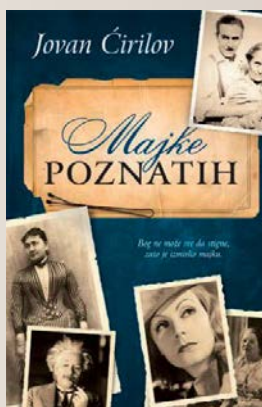
Porodični odnosi većita su tema literature. Ali knjige čije su teme majke ili očevi retko su vedre, jer se u njima najčešće govori o gubitku roditelja, nerazumevanju, odsustvu, nestanku ili smrti, što je zatim povod za autorovo svođenje životnih računa, rekapitulaciju ili kajanje. Evo izbora „Laguninih“ knjiga koje na različite načine govore o – majkama.

Odnos prema majci uvek je odraz opšteg odnosa jedne civilizacije prema ženi. O tome svedoči knjiga Jovana Ćirilova *Majke poznatih*. U njoj su sabrani autorovi uvidi u odnos društva prema majci kroz istoriju, ali i dati portreti majki mnogih poznatih ličnosti među kojima su: Da Vinči, Šekspir, Rembrant, Gogolj, Tolstoj, Verdi, Frojd, Njegoš, Dositej, car Galerije, Tesla, Mocart, Čehov, Kafka, Čaplin, Hitler, Staljin, Greta Garbo, Volt Dizni, Mir-Jam, kraljica Elizabeta II, Barak Obama...

Kada je reč o književnosti, primer romana o majci jeste *Islednik* Dragana Velikića, dobitnik Ninove nagrade za 2015. godinu. Roman donosi priču o sinovljevom suočavanju sa činjenicom majčine smrti, što postaje povod za autopoeitičku ispovest i povest o zemlji i ljudima kojih više nema.

Amos Oz je najveći živi izraelski pisac i veliki majstor u slikanju porodičnih odnosa. U autobiografskom romanu *Priča o ljubavi i tami*, remek-delu savremene književnosti, Oz daje hroniku svoje jevrejske porodice, priča o detinjstvu u Jerusalmu četrdesetih i pedesetih godina prošlog veka, o paklenom braku njegovih roditelja, nervoznog, racionalnog oca i sanjarenju sklone, romantične majke, i o jednom tragičnom događaju koji je obeležio njegovo odrastanje – majčinom samoubistvu. Večna žalost, osećaj krivice, ljubav i mržnja prema majci koja ga je s dvanaest godina ostavila samog da razmišlja o razlozima tog njenog čina, okviri su ovog izuzetnog dela.

U romane o majkama spada i knjiga *I to će proći* španske spisateljice Milene Buskets koju su kritičari nazvali „Fransoaz Sagan XXI veka“. Majka s kojom je četrdesetogodišnjakinja junakinja romana Blanka imala komplikovan i blizak odnos, posle duge i mučne bolesti je umrla. Suočena s bolom zbog gubitka, Blanka želi da sumira sopstveni život i u tu svrhu organizuje letovanje na koje kreće sa sinovima, dva bivša muža, prijateljima, prijateljicama i psom pokojne majke. Vodeći

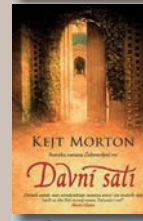
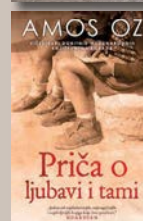

zamišljeni dijalog s majkom ona svodi svoj životni bilans uz svu gorčinu koju suočavanje s prošlošću nosi.

O ljubavi majke i njenog petogodišnjeg sina koji su kidnapovani i prisiljeni da godinama žive u jednoj prostoriji, govori fascinantni roman *Soba* Eme Donahju. Prema ovom romanu prošle godine snimljen je izvrstan istoimeni film u režiji Lenija Ejbrahamsona, za koji je Bri Larson dobila Oskara za najbolju žensku ulogu. Mađarski pisac Mikloš Vamoš autor je romana *Majka je samo jedna* u kojem donosi ispovest

bolesne ostarele majke koja govori o svom životu, čežnji i seksualnosti, odnosno o nerazumevanju svoje dece za nju i njenu potrebu za ljubavlju. Roman Fransoa Vejergansa *Tri dana kod majke*, ovenčan Gonkurovom nagradom, na retko iskren način priča o odnosu između majki i sinova: šezdesetogodišnji sin odlazi u trodnevnu posetu majci i za to vreme preispituje svoje iskustvo čoveka, sina, muža, oca, umišljenog ljubavnika i intelektualca ovoga vremena. Tri romana australijske spisateljice Kejt Morton, *Davni sati*, *Zaboravljeni vrt* i *Čuvar tajni*, donose priče o potrazi čerke za izgubljenom i nepoznatom majkom i otkrivanju porodičnih tajni duboko zakopanih u prošlosti. *Priručnik za loše majke* Kejt Long, pak, duhovito i pronicljivo priča o tri generacije majki koje žive pod istim krovom i mnogim traumama majčinstva i detinjstva. Sa druge strane, roman *Četvrtkom u parku* Hilari Bojd govori o ljubavi dvoje ljudi u trećem dobu i baca drugačiji pogled na emotivni život majki na pragu starosti. Džini se bliži šezdesetom rođendanu, u braku nije nesrećna, ali jeste usamljena. Jednog dana u parku gde čuva unuku, upoznaje Reja, koji je tu sa svojim unukom, i – zaljubljuje se. A onda počinje da preispituje svoj život i, rastrzana između nenadane strasti i osećanja obaveze, pokušava da se izbori s pritiskom porodice koja smatra da uvek zna šta je bolje za nju.

I za kraj, preporučujemo *Tanjir pun reči*, izbor priča najboljih svetskih pripovedača o porodici. Zahvaljujući njima zavičićemo u tajne tuđih porodica i brakova i videti šta se tamo događa: o čemu članovi porodice razgovaraju dok obeduju, šta govore svojoj deci, koga ogovaraju, kako vode ljubav, kojim se rečima miluju a kojima svađaju, koliko se zapravo vole i kako uošte podnose jedni druge.

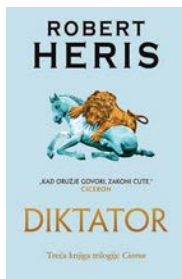

Istorijski triler

ROBERT HERIS:

Diktator

Prevod: ŽERMEN FILIPOVIĆ

Nakon *Imperijuma* i *Lustruma*, nakon šest godina iščekivanja, konačno je pred čitaocima i treća knjiga trilogije *Ciceron* britanskog pisca Roberta Herisa. Romanom naslovljenom *Diktator* zaključuje se Herisova romansirana biografija slavnog rimskog političara, književnika i besednika Marka Tulija Cicerona i zaokružuje uzbudljiva rekonstrukcija političkog života u Rimu u vreme građanskih ratova, gašenja Republike, Cezarevog uspona i pada. „Heris nam daje jasan i temeljan uvid u politička previranja iz prvog veka pre naše ere, a time nam objašnjava i neka savremena događanja“, rečeno je o ovoj knjizi. „Sveprožimajuća drama i snažne teme, krhkost demokratije i lakoća sa kojom ljudi mogu donositi pogrešne odluke osnovni su motivi na kojima Heris gradi *Diktatora*.“ U uvodu svog romana pisac kaže: „*Diktator*

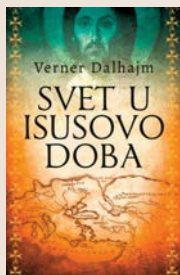
nam donosi priču o poslednjih petnaest godina u životu rimskog državnika Cicerona, zamišljenu u obliku biografije koju piše njegov sekretar Tiron. Postoje valjana sveđočanstva da je Tiron zaista postojao i da je takvo delo napisao. Rođen kao rob na porodičnom imanju, bio je tri godine mlađi od svog gospodara, ali je živio mnogo duže od Cicerona i doživio, prema Hijeronimovim rečima, stoti rođendan (...) Moj je cilj da, što tačnije mogu u okviru konvencija koje nameće fikcija, opišem kraj Rimske republike onako kako su ga možda doživeli Ciceron i Tiron. Gde god je bilo moguće, pisma, besede i opisi događaja zasnovani su na originalnim izvorima. Kako *Diktator* obuhvata ono za šta se može tvrditi da je – barem do tragičnog razdoblja od 1933. do 1945. godine – najburnije razdoblje ljudske istorije, u knjizi su priloženi mape, rečnik i spisak ličnosti kako bi se čitalac lakše mogao snaći u Ciceronovom razumevanju i urušenom svetu.“

Esejistika

VERNER DALHAJM:

Svet u Isusovo doba

Prevod: DUŠICA MILOJKOVIĆ

Knjiga nemačkog istoričara i eksperta za antiku Venera Dalhajma *Svet u Isusovo doba* proglašena je za najbolju istorijsku knjigu 2014. godine. Ovo priznanje je tim veće što je tema ove knjige – Rimsko carstvo na početku nove ere i nastanak i širenje hrišćanstva – vekovima bila predmet hiljada studija i knjiga, tako da se njoj nije imalo šta novo dodati. Međutim, način na koji je Dalhajn rekonstruisao svet u Isusovo doba fascinantan je kako po naučnoj akribiji i veštini sinteze ogromne količine znanja, tako i po stilu pisanja prijemčivom i za širu čitalačku publiku. „Razdvajajući predanja od činjenica, Verner Dalhajn, jedan

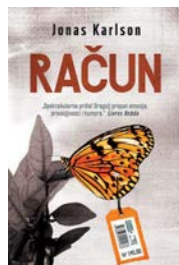
od najboljih poznavalaca istorije Starog sveta, pripoveda nam u svojoj grandioznoj knjizi kako je izgledao svet u Isusovo doba. Pred čitaocem se otvara panorama koja seže od obala Eufrata do Atlantika, od pustinja severne Afrike do planinskih lanaca Alpa. Van granica rimskih provincija nalazili su se varvarski narodi. Na njih efikasna vladavina, umetnosti i kultura Rimske imperije nisu ostavljale nikakav naročit utisak. Uspeha je, međutim, imala subverzivna moć novog boga, koja je podjednako i u blistavom Rimu i u drugim oblastima carstva svojom porukom mira i obećanjem onostranog blaženstva rušila panteon starih bogova“, stoji u uredničkoj preporuci. „Nijedna stranica nije suvišna ili dosadna. Verner Dalhajn prenosi čitaocima svoje jedinstveno znanje o istoriji Rimskog carstva i procvatu hrišćanstva. Ova knjiga je čist književni i intelektualni užitak.“

Drama

JONAS KARLSON:

Račun

Prevod: NIKOLA PERIŠIĆ

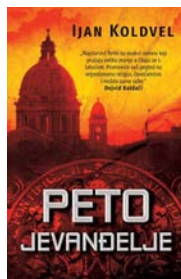
Jonas Karlson (1971), jedan od istaknutijih švedskih glumaca, od 2005. godine uspešno je započeo i spisateljsku karijeru. Njegovo poslednje i ponajbolje ostvarenje je roman *Račun*. Zaplet romana je originalan. U glavnoj ulozi je jedan tridesetdevetogodišnjak koji radi u stokholmskom video-klubu i vodi nezanimljiv i nepretenciozan život uz svakodnevnu rutinu i sitna zadovoljstva. Pošto je neambiciozan, takvim životom nije ni nezadovoljan. A onda, jednog dana stiže na njegovo ime misteriozni račun sa zahtevom službe za naplatu dugova da uplati basnoslovni iznos od 5.700.000 kruna. Naravno, on misli da je reč o glupoj grešci i prispeli račun ignoriše. A onda mu sledećeg meseca stiže opomena, a dug na računu uvećan je za kamatu zbog kašnjenja

plaćanja i sada iznosi 5.700.150 kruna. On odlazi u firmu za naplatu dugova da vidi o čemu se radi, ali tamo se postavlja da niti je on jedini koji je dobio ovakav račun, niti je u pitanju greška. Reč je o „porezu na sreću“ koji je razrezala Vlada, a koji treba da plati svaki građanin i to u iznosu dobijenom na osnovu proračuna dnevnih trenutaka zadovoljstva. „Minimalističan, nadrealan i veoma originalan, *Račun* je dragulj savremene književnosti koji dovodi u pitanje ono što nazivamo srećom, kao i način na koji je merimo. Ova knjiga, ispunjena zavodljivim humorom i oštrim zapažanjima o ludostima našeg doba, ujedno je i dirljiva ljubavna priča koja će promeniti način na koji posmatrate svoj život“, rečeno je o ovoj knjizi. „U *Računu* ćete pronaći humoristični nadrealizam Ameli Notomb, nametljivu birokratiju Džordža Orvela i beznadežne sudbine koje su proživljavali Kafkini likovi. Mnogo više od pukog pamfleta o opsednutosti novcem u našem društvu, ovaj roman je i mudra priča o sreći.“

Triler

IJAN KOLDVEL: **Peto jevanđelje**

Prevod: NENAD DROPULIĆ

Da Novak Đoković ima i dobar literarni ukus saznali smo kada je svojevremeno preporučio za čitanje triler Ijana Koldvela *Pravilo četvorke*, svetski bestseller koji se na ekovskom tragu bavi peripetijama, zločinima i zaverama u vezi sa misterioznom srednjovekovnom inkunabulom iz 1499. godine naslovljenom *Hipnerotomahija Polifili*, odnosno *Polifilova borba za ljubav u snu*, jednom od najlepših i najzagonetnijih knjiga u istoriji. Nakon ovog Koldvelovog romana, „Laguna“ je objavila i njegov novi triler pod naslovom *Peto jevanđelje*. Radnja ovog romana odvija se 2004. godine, u vreme kada je papa Jovan Pavle Drugi izrekao svoju predsmrtnu želju za ujedinjenjem katolika i pravoslavaca. Nedelju dana pre zakazanog otvaranja tajanstvene izložbe u Vatikanskom muzeju, njen kustos je ubijen. Istovremeno je izvršena provala u stanu njegovog saradnika, grkokatoličkog sveštenika Aleksa Andreua, koji s petogodišnjim sinom živi u Vatikanu. Papska policija ne uspeva da pronađe zločinca, pa otac Aleks u samoodbrani pokreće sopstvenu istragu. Ispostavlja se da ako želi da pronađe ubicu mora da rekonstruiše tajnu mrtvog kustosa: šta četiri hrišćanska jevanđelja i malo poznati spis Dijatesaron, peto jevanđelje, otkrivaju o najkontroverznijoj svetovnoj relikviji Crkve. A to može da odredi budućnost dve najveće svetske hrišćanske crkve, katoličke i pravoslavne.

Horor

DEN SIMONS: **Deca noći**

Prevod: NIKOLA PAJVANČIĆ

Den Simons jedan je od najpopularnijih žanrovskih pisaca današnjice. Podjednako uspešno ogledao se u različitim žanrovima, od naučne i epske fantastike do horora, trilera i istorijskih romana, a među njegovim najpoznatijim ostvarenjima su naslovi *Hiperion*, *Ilion*, *Strvinarska uteha*, *Pesma boginje Kali*, *Drud*, *Leto noći*, *Ukleta zima*... Roman *Deca noći* pripada žanru horora, s tim da je Simons ovoga puta otišao na samo izvoriste priča strave i užasa, u dvorac grofa Drakule. Radnja romana počinje 1989. u Bukureštu, u vreme svrgavanja režima Nikolajea Čaušeskua. U jednom oronulom sirotištu teško bolesna beba greškom je dobila transfuziju krvi. Iako svi očekuju da će umreti, ona počinje da se oporavlja. Doktorica Kejt Nojman pomišlja da detetov imuni sistem možda krije tajnu leka za rak i sidu, usvaja bebu i vodi je sa sobom u Ameriku. Međutim, ispostavlja se da je dečak povezan sa jednim drevnim plemenom i njegovim legendarnim vođom, Vladom Cepešom, čiji će ga ljudi kidnapovati. Uprkos nemogućim izgledima i surovim neprijateljima, i ljudskim i vampirskim, Kejt i njen saveznik, otac Majk O'Rurk, krišom se vraćaju u Rumuniju ne bi li spasili dete. „Simons nam pruža jeziv opis Rumunije neposredno posle pada Čaušeskua i vešto upliće legende o vampirima u političku istoriju da bi stvorio novo i domišljato objašnjenje vampirske želje za krvlju.“

Enciklopedija

ZORAN PENEVSKI **Prvi u Srbiji**

Ova zanimljiva i poučna knjiga donosi enciklopedijsko-hronološki pregled prvog pojavljivanja određenih stvari i fenomena na teritoriji današnje Srbije. U njoj ćete, pored ostalog, naći odgovore na pitanja o prvoj knjizi štampanoj na srpskom jeziku, o tome kako je izgubljena prva srpska himna, kada je u Srbiji osnovana prva politička stranka a kada prvi sud, ko je izumeo prvog industrijskog humanoidnog robota na svetu, kada je konstruisana prva srpska podmornica, kako je nastao prvi srpski harem... Prva odrednica u knjizi odnosi se na Vlastimira, prvog srpskog kneza i osnivača prve srpske države u prvoj polovini IX veka, a poslednja na prvog srpskog dokumentovanog vampira, Petra Blagojevića, koji je umro 1725. u selu Kisiljeva kod Velikog Gradišta, a onda se povampirio, o čemu su austrijske vlasti sastavile zapisnik. „U ovoj podsticajnoj i zabavnoj knjizi prvi put je na jezgrovit način uobličeno obilje građe o poduhvatima onih koji su nas zadužili uvođenjem novina kako u upravljanju državom i ekonomijom tako i u nauci i umetnosti, zabavi, svakodnevnom životu. Donoseći prvi put izuzetno zanimljive fotografije nastale između dva svetska rata, ova knjiga-riznica podsetiće nas na stotine činjenica iz istorije početaka, pružiti nova znanja, ali i poljuljati stara.“

Nobelovci

TONI MORISON: **Žena u belom**

Prevod: DIJANA RADINOVIĆ

Nakon *Milosrđa*, *Doma*, *Solomonove pesme* i *Voljene*, „Laguna“ je objavila i novi roman slavne američke spisateljice Toni Morison. Za razliku od prethodnih naslova, koji su na različite načine problematizovali rasno crnačko pitanje u američkoj istoriji, roman *Žena u belom* (u originalu *God Help the Child*, objavljen u Americi prošle godine), prvo je njeno delo čija se radnja odigrava u sadašnjosti. U središtu romana je Nevesta, mlada i lepa žena čija tamna put otkriva njene crnačke korene, na očaj njene majke, belopute Mile, koja je učinila sve da sakrije porodično poreklo. „Nije prošlo ni sat vremena otkako su mi je izvukli između nogu kad sam shvatila da nešto ne valja. Da nikako ne valja. Bila je tako crna da sam se prepala. Ponoćna crna, sudanski crna“, kaže Nevestina majka koja joj je uskratila roditeljsku ljubav zbog srama što joj je dete tako tamne kože. Nevoljeno dete, Nevesta mora da se suoči sa svojom različitošću i izbori sa traumama iz detinjstva. „Žestok i provokativan roman, savremena bajka koja nadmašuje jeziva pripovedanja braće Grim i daje novu dimenziju opusu Toni Morison.“ „Toni Morison ima dovoljno širine duha da uvidi titraje nade u slomu, neophodnu intelektualnu dubinu da pojmi kontekst i dobrotu da to podeli s nama.“

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec